

LLIBERTAT

ÒRGAN DEL "COMITÈ LOCAL ANTIFEIXISTA"

Any 1936

Mataró, 31 de juliol

Núm. 8

L'espiritualitat dels milions

Hom resta sorprès, aquests dies, davant de les troballes de diner que s'efectuen en les esglésies i catedrals del país. No pas perquè ningú, certament, hagués cregut mal en la pobresa de l'Església, sinó perquè les troballes s'efectuen amb unes quantitats tan exorbitants, que gairebé donen com a cert l'axioma popular que donava a l'Església la propietat de mitja Espanya.

Reconeixem que no tota la clerecia ha disposat dels tresors acumulats en certes posicions episcopals. Hi ha entre els ensotants, els poderosos, els magnats i els proletaris; aquesta misèrrima clerecia, que sola la magnificència dels de dalt han hagut de viure amb la misèria a sobre, entre la gana i el dejuni a perpetuïtat.

L'Església ha capitulat sempre davant d'una espiritualitat tan específica com els diners. Aquesta posició fou consagrada per l'autoritat màxima del Vaticà, en capitular davant del feixisme a canvi de milions de liras. Els pobles del país són plens de feix, de clergues, que usant de la submissió que li prestaven alguns creients, s'apropriaven de fortunes i de propietats, moltes vegades per deixar a la misèria als veritables hereus.

Amb la vergonyosa submissió i acatament al diner, els magnats de l'església han traït un a un tots els principis de la seva base. I quan ha estat l'hora de posar a prova el seu valor autèntic ha caigut estrepitosament per deixar als ulls del poble una vulgar dependència de diner i de tresor, com a única classificació.

Fins al darrer moment han especulat amb la misèria d'uns milers de clergues, que abandonats en els recons del país, potser no comprendran ben bé l'ensuïmada formidable de què han estat objecte en el país, quan semblava que tenien a la mà els restoris de tota mena de poders. Com aquella poma apocalíptica, bonica per fora, podrida de dins, víctima de les pròpies culpes, han vist caure el propi edifici quan semblava més potent.

L'única explicació és la materialitat absoluta de la seva base. No fa pas gaires mesos, un home tan serè i equànim com Angel Orosio i Gallardo, acusava amb una valentia admirable l'Església: «Si en lloc de béure les armes les llagueres sin maleït, les guerres no foren possibles.»

Tot, tot, ha estat traït davant l'enlluernament de l'or. Totes les responsabilitats més indispensables han caigut davant d'una materialitat tan concreta com són els diners. Tot s'ha venut; tot s'ha comprat; amb tot ha estat possible d'establir-hi comerç, comptant amb la impunitat que els donava per un cantó la ceguera dels fanàtics, i per altra les consideracions d'un estat que, mica en mica, renunciava al seu favor, de totes les atribucions que devia a la ciutadania.

Amb la embraguesa d'arribar al cim, a darrera hora, han actuat de trabucaires. Totes les doctrines, que haurien hagut d'ésser exclusivament la guia de llurs activitats, les han abandonat en un recó, i de les humils ovelletes de vesidures llargues, han sortit els guerrers i els revoltats.

Era natural: havien de defensar l'única espiritualitat que constituïa la seva raó d'ésser: els tresors fabulosos que ara es troben en els forats d'aquests Palaus episcopals del país.

Mentres el poble es llançava desesperadament al carrer per la conquesta del més indispensable per a viure, els magnats de l'Església es disposaven a defensar, amb les armes al costat, uns milions apilats a costa de traïcions i de crims.

I a la primera empenya ha caigut la bèstia babilònica: amb la mateixa empenya que el vident apocalíptic de l'illa de Patmos llançava a la mar la Babilònia de totes les falses adoracions i idolatries.

La sortida de la segona columna mataronina

Ahí a les 9.35 del vespre sortiren cap a l'Aragó els valents components de la segona columna mataronina de forces lleials.

Molt abans de l'hora anunciada les andanes de l'estació estaven curulles de ciutadans desitjosos d'homenajjar els herois defensors de la llibertat, acomiadant-los com es mereixen.

La columna, com diguérem ahir, està composta de cent homes entre milicians i soldats i va comandada pel capità d'artilleria Francesc López Gatell. Formen el quadre d'oficials el capità Suances, els tinentis Daus, Uriac i Coromines i els alferes Soler i Alamar, tots d'artilleria, i el tinent de carrabiners, senyor Pallido.

Formen, com la primera expedició, al voltant de tres bateries perfectament equipades i dirigides per suboficials i classes de l'exèrcit.

Audiren a l'estació l'alcalde, regidors, diputats, dirigents del Front Po-

pular, etc., etc., els quals tingueren paraules d'encoratjament pels que marxen al front de lluita en defensa de la República.

Abans d'arrencar el tren, el capità López Gatell llençà el crit de «Visca Catalunya!», que fou contestat per la multitud.

Ja el tren en marxa, el nostre estimat company Salvador Romagosa, regidor de la minoria socialista municipal, que junt amb altres cars amics formen part d'aquesta expedició, donà el crit de «Visca la Llibertat!» i fou aclamat entusiasmàticament.

En mig d'ovacions delirants, crits, visques i punys enlaira, el convoi s'allunyà terres enllà emportant-se'n aquell estol d'herois lluitadors de l'ideal, que, amb el sacrifici de la vida si cal, es disposen a vèncer els feixistes criminals.

Que el seu sacrifici generós i sublim aconseguixi que per sempre més espetegi a tots els vents la bandera de la llibertat i de la justícia social.

Visca la República!

Cal fer justícia

La subversió militar que fou dominada amb tanta rapidesa a Catalunya i que avui ho serà a tot Espanya, ha provocat una reacció sentiosa que ha tingut la virtut d'alçar el poble en armes contra el feixisme, primer, i després, com a conseqüència immediata, ens ha portat a la revolució més profunda i de més envergadura que registra la nostra història.

No els ha servit de res l'experiència del moviment social internacional, als reaccionaris d'Espanya, perquè són una gent poc aficionada a l'estudi i al treball, i més que tot, perquè, mesura en l'art de la prestidigitació, mentre ens recomanaven la doctrina de Déu a nosaltres, ells practicaven les normes de Santanàs.

Parlem així, no pas per ganes d'enfilar-nos a cavall d'una abstracció fàcil, sinó perquè els burgesos mastega-hòsties i llepa-sabres que hem hagut de sofrir, sempre hi han donat motiu, i darrerament han tingut cura de donar-nos la raó per mitjà de les seves més altes i genuïnes representacions.

Posat en marxa el moviment revolucionari i visos els procediments que utilitza per a enderrocar tot el que sostenia el vergonyós estat de coses que tenia el poble encadenat, cobert de misèria i condemnat a la ignorància, no es pot demanar més mesura, més equanimitat, ni una major consideració als vençuts.

Que s'han cremat convents i desallotjat esglésies? Sí, és cert; però s'ha fet amb un ordre exemplar que no s'admet gens amb els pronòstics de la gent de Déu sobre els «quatre caps calents» per a quan vingüés aquest cas.

Però no s'ha fet tot el que calia. No creiem que sigui cosa recomanable la venjança. Lluny de nosaltres la intenció d'aconsejar ningú de cometre greuges, de causar danys i molt menys a les persones. Ara, que entenem que cal fer justícia amb la màxima energia, no tant pel gòlg de fer-la com perquè «den» ésser feia.

La venjança no pot inspirar mai les accions dels idealistes, perquè és un sentiment instintiu al marge de tota elevació espiritual; ni dels justos, perquè la seva pràctica escapa fàcilment al control de ja justícia.

Per això, per justícia, devem procurar inutilitzar les perverses inclinacions dels cavernaris de la reacció, avui anomenats feixistes. I per a lograr-ho no és precís adoptar resolucions extremes amb les persones. La revolució farà via avant desarmant el feixisme en les seves arrels, trencant les dents i arrencant les arpes a la bèstia reaccionària.

Si prenem el sabre al militar — a aquest militar que, com digué Víctor Hugo, l'espasa se li ha tornat sabre a les seves porques mans —, la ignorància al sacerdot i la bossa al capitalista, hauréu fet el sanejament indispensable perquè la renaixença del país sigui una realitat ubèrrima i prometedora de les esperances més falagueres.

Però si volem completar l'obra començada no hi perdrem res de seguir l'axioma de Ciceron, refret ahir per Barriobero: «Treu al teu enemic els di-

Subscripció patrocinada pel Comitè Antifeixista

per a atendre a les famílies de les Milícies que han marxat a Saragossa

No cal que fem notar com és necessari, en aquests moments, recollir cabals per a atendre les famílies dels valents milicians que han marxat, empesos de un entusiasme exemplar, camí de Saragossa, en defensa de la llibertat contra la brutalitat feixista de la «militarada».

Es molt necessari que hi contribueixi tothom amb la mesura de les pròpies possibilitats, per tal com tenim un deure de no deixar abandonats en cap sentit els familiars dels que tan desinteressadament s'han aprestat a defensar el patrimoni espiritual de la llibertat amenaçada.

Hem de creure que no haurem pas de insistir en aquest sentit, perquè des del primer moment s'ha fet ben visible el desig de cooperació en tots els sectors socials, car tothom és interessat en aquesta lluita que taca de sang les terres de la península.

Que no hi falti ningú! Sobretot els que disposen d'elements per a dotar aquesta subscripció de suficiència necessària.

Llista n.º 4

Suma llista anterior	566'85 ptes.
Redacció i operaris de l'impremta LLIBERTAT 2.ª llista	11'00 >
Família Ribas	5 00 >
Joaquim Bostins	5'00 >
Agustí Martín	5 00 >
Joaquim Modesto	2'00 >
Francesc Albert	25'00 >
Stat. Dependents Espectacles Públics d'aquesta ciutat	50'00 >
Josep Gargallo	2'00 >
Joaquim Tarragó	1'00 >
Un mataroní	5'00 >
Domènec Rosas	2'00 >
Trifón Albanell	2'00 >
Joan Peiró	10'00 >

Suma i segueix . . . . . 689'85 ptes.

En la llista publicada ahir constava «Família Obrera» amb 25 ptes., i havia d'ésser 25. La suma, però, estava bé.

ners i el portaràs on vulguis», aplicant-lo als tres caps conductors i mantenidors del monstre feixista. Trets els diners no resta res del feixisme, perquè no és més que una gran caixa de cabals pleòrica de la VII matèria que constitueix l'aliment del Militarisme i l'Església que en són els eiers sostenidors.

Amb aquest moviment l'Església ha rebut un cop formidable; el Militarisme també, i ara sols resta acabar amb les audaces insolències del Capitalisme, d'aquest financer de tota mena de crims i d'immoralitats que ha tingut tomesa la humanitat durant llargs segles.

I només així es farà justícia. Es tracia d'una obra de restitució que no podia realitzar-la res més ni ningú més que la Revolució, i la Revolució complirà amb el seu deure, sense crueltats, però també sense flaqueces.

5 cèntims

La situació general del moviment

La jornada d'ahir, sense ésser d'una importància extraordinària, revestí sens dubte singularitats molt interessants.

Especialment el front aragonès reglirà moviments d'una gran transcendència estratègica. Com se sap són diverses les columnes que operen en terres aragoneses, al centre de les quals Saragossa és un formidable focus sedició. Al nord de la província d'Osca, ja calgué fa uns dies en poder dels lleials. Barbastro és el lloc de concentració i punt de partida de les forces catalanes del nord aragonès. Ahir tingué lloc a aquesta ciutat una conferència de caps de columna en la qual es prengueren importants acords tàctics.

Pérez Farràs es dirigí seguidament a Bujaraloz, residència d'una de les columnes catalanes, amb instruccions concretes del coronel Villalba.

Aquest coronel opera entre Osca i el nord de Saragossa. Mentrestant, de Barbastro sortí ahir la primera columna matoronina del capità Medrano i ocupà Angués i Siétamo a 12 quilòmetres de Osca, la guarnició de la qual fuig a la desbandada i molts soldats es passen als governamentals.

Possiblement avui serà ocupada Osca i les forces del nord d'Aragó podran llançar-se a fons sobre Saragossa.

Les columnes que després d'un gran combat ocuparen Caspe, avançaren impetuosament i ocuparen Quinó i Pias, on s'han establert en pla d'organització d'atac, a pocs quilòmetres de la capital.

Les forces tarragonines que rediren Alcanyis es troben a la Puella de Hija a punt d'avançar cap el sud de la capital de l'Ebre.

De València i Castelló pojen altres forces que tenen per objectiu la rendició de Terol. Forces d'aviació de la base de València volen damunt Terol i llicencien proclames als soldats, signades per la Junta Delegada del Govern a València.

Per tant la situació del front aragonès adquireix una gran importància per moments i el setge de Saragossa començarà amb totes les intensitats així que les columnes de l'oest procedents de Madrid arribin a l'alçada de les forces lleials que fa dies combaten a Aragó.

La desfeta dels sediciosos del general Mola a Castella és catastròfica. Molts caps i oficials dels rebels s'han suicidat davant el seu fracàs.

Còrdova segurament caurà avui. Serà un cop mortal per la sublevació andalosa, puix que no s'ha d'oblidar que Almeria, Màlaga, Jaén, Huelva i bona part de les províncies de Còrdova, Sevilla i Granada estan amb el Govern.

Una altra acció d'importància formidable fou la rendició de Villanueva de la Serena, car amb l'ocupació d'aquesta ciutat restà unida la capital de Espanya amb Badajoz.

El bombardeig d'Oviedo té caràcters d'epopeia. Malgrat la gran defensa del coronel Aranda s'assegura que la matineda de demà González Peña entrarà a la ciutat mentre el cap dels herois minaires es urien i així podrà continuar l'ofensiva per terres de Galícia.

Algunes notes interessants

Les forces governamentals espanyoles s'han apoderat de Tolosa, la qual es trobava a poder dels rebels des de feia dos dies. La província de Guipúscoa es troba ja a poder de les forces addites al Govern de Madrid.

Màlaga, 30.—Segueix la tranquil·litat en aquesta capital, on es treballa normalment, sobretot en aquelles activitats que són indispensables pel proveïment de la població i de les milícies.

La província ha quedat neta d'elements sediciosos.

Entre els elements feixistes morís aquests dies a Sabadell, figura el que fou jugador del club sabadellenc i de

l'Espanya. Francesc Tena, el qual era un element actiu de «Falange Española».

Al pelan Episcopal de Girona, les Milícies Antifeixistes, acompanyades de forces lleials, s'han intentat de la suma de 20.500.000 en valors del Deu i de 20.000 pessetes en plata i bitllets. A més d'una gran quantitat de joies d'incalculable valor.

Tota aquesta fortuna, degudament custodiada, ha estat dipositada a la Comissaria de la Generalitat d'aquella ciutat.

La troballa ha causat sensació. És objecte de comentaris molt favorables l'actitud de les Milícies Antifeixistes en fer lliurement al Govern d'aquesta fortuna que el Bisbe de Girona tenia al seu poder.

NOTES OFICIALS

El Centre Republicà Federal ens comunica que fem avinent al públic en general i als seus associats en especial, que té oberta una llista de donatius per tal de contribuir a la subscripció per atendre a les famílies dels milicians marxats a Saragossa.

La Federació Local de Sindicats de la Confederació Nacional del Treball, convoca per aquesta nit a les deu, a totes les

Juntes i militants que componen la totalitat de Sindicats, per la reunió que tindrà lloc en el local que ocupa actualment aquesta Federació (antic edifici de les Escoles Pies).

Per la importància dels assumptes a tractar cal que no falti ningú.

A LES FAMÍLIES DELS MILICIANS QUE VOLUNTARIAMENT ES TROBEN A SARAGOSSA A LLUITAR CONTRA EL FEIXISME

El Comitè que subscriu d'acord amb la Administració de Correus, adverteix als familiars dels milicians voluntaris que es troben a Saragossa, que tota la correspondència i paquets adreçats a ells i que no excedeixi d'un quilò de pes podran enviar-la gratuïtament.

Per a gaudir d'aquest benefici, tota la correspondència haurà d'ésser escrita de una manera clara i fent-hi constar expressament que va adreçada als milicians voluntaris al lloc que es trobin.

Mataró, 31 de juliol de 1936.

El Comitè Antifeixista

Notes de l'Alcaldia

El director de l'Hotel Montserrat el nostre amic Francesc Nadal, ha comunicat a l'Alcaldia que renuncia a cobrar la manutenció que va servir a 55 soldats que foren llicenciats de la Caserna d'Artilleria.

L'Alcalde ens prega que ho fem públic, agraint aquest desinterès.

Conferències de darrera hora

Serveis especials de l'Agència Fabra

Crisi del Govern de la Generalitat Gran triomf de les forces lleials El comte de Vallellano mort a Burgos Llista probable del nou Govern

Barcelona

4 tarda

Els periodistes han estat rebuts pel senyor [Espanya a la Conselleria de Governació.

Preguntat si era cert que el ministre general Pozas era a Barcelona, ha contestat negativament, car feia pocs moments hi havia conferenciat a Madrid.

—¿Què hi ha de la crisi?—se li ha preguntat.

—Això us ho dirà el senyor Companys — ha respost. I s'ha acomiadat dels informadors.

—Al dipòsit judicial han ingressat avui 18 cadàvers.

—El jutge especial nomenat arran dels fets passats ha dictat auto de processament contra els general Godeó, Barriol i tots els caps i oficials detinguts a l'«Uruguay».

—Ha arribat detingut, procedent de Girona, l'ex-bisbe d'aquella diòcesi.

—El Conseller de Cultura, senyor Ventura Gassol, ha nomenat Comissari General de Museus a Pere Corominas.

—El senyor Companys ha tingut un canvi d'impressions amb els periodistes. Ha manifestat que davant la situació que s'ha creat en l'aspecte polític i social s'ha d'anar a la formació d'un nou Govern que respongui a les necessitats del moment present.

Els consellers han posat a la disposició del president els seus càrrecs, i el senyor Companys ha agraït la seva col·laboració de sempre i el seu esperit de sacrifici.

Aquest matí ha estat encarregat el senyor Joan Casanoves, president del Parlament, de formar el nou gabinet, amb una àmplia base i de cara a uns nous horitzons, que permetin la unitat de Catalunya i batre el feixisme que encara es defensa a alguns llocs d'Espanya. Posant l'ideal i els interessos del poble per damunt de tot, pot arribar-se sense reserves ni regalieg a la llista desitjada.

Al senyor Casanoves l'hi ha estat do-

nada la presidència del nou Govern, perquè el President de la Generalitat ara serà deslligat de les funcions executives.

Joan Casanoves ha acceptat l'encàrrec pel seu amor a Catalunya i a la República i ha anunciat que aquest vespre donarà la llista del gabinet que ha de regir Catalunya.

Quan el senyor Companys s'ha acomiadat dels periodistes ha fet una invocació a tots en bé de l'hora col·lectiva que vivim, i en nom de la nostra dignitat d'home lliures.

—Avui ha estat ~~assa~~ signat el president del Sindicat dels Transportes de la U. G. T. a Catalunya, Desideri Trilles.

—Pels passadissos del Palau de la Generalitat hem recollit la llista dels probables nous consellers.

Aquests seran: Tomàs i Piera a Justícia; Calvet a Agricultura; Sandino a Defensa Nacional; Rotret a Sanitat. La col·laboració socialista probablement serà de dues careres per les quals s'assegura Comorera i Ruiz Ponsati.

El senyor Barrera deixarà la carrera de Treball i serà substituït pel senyor Pronés. Els senyors Gassol, Meiries i Espanya seguiran a les seves respectives conselleries.

Madrid

5'15 tarda

Les noves que es van rebent de Villanueva de la Serena acusen que el triomf de les forces lleials fou imponent. S'han fet nombrosos presoners i s'ha pres una gran quantitat de material de guerra en perfecte estat. Com se sap aquesta victòria assegura les comunicacions amb Badajoz.

—S'han tingut notícies que a Naval-moral, que és on opera la columna del tinent coronel Mangada ha tingut lloc un combat molt violent, el qual ha consistit: una batalla pels rebels, el cap dels quals era el tristament famós comandant de la guàrdia civil Doval, que tant es deslligat en la repressió d'Astúries.

La situació a Mataró

Omní ordres del Govern de la Generalitat s'ha consistit la intervenció a la banca privada a fi de que no es porti a cap la retirada de capitals.

A Mataró, amb moltes de franca serenitat no s'han produït ni cues, ni aglomeracions i podem dir que ni els Bancs ni la Caixa d'Estalvis han reafegat, de bon troç, les quantitats que es preveien, en ús dels permisos o organització. Això confiuix una mostra de la serenitat que dona aquests dies, el poble matoroní.

— Han continuat els registres domiciliaris, i ahir es va practicar la detenció del ciutadà Rafael Rindor.

Els sediciosos han abandonat 63 morts, molts presoners i abundant material de guerra.

—La sala de Govern del Tribunal Suprem després de fer constar la seva adhesió al règim, ha dictat disposicions per tal de normalitzar l'acció de la Justícia i a aquest fi ha fet pública una circular adreçada als Presidents d'Audiència i Juges de 1.ª Instància a l'objecte que comuniquin immediatament les zones on no poden actuar amb la llibertat necessària.

—S'han rebut notícies que a Burgos, en una topada entre feixistes i lleials, ha mort el famós monàrquic Comte de Vallellano, exalcalde de Madrid durant la Diciadura i ex-cap de la minoria de «Renovación Española» al Parlament espanyol.

—Se sap que l'avenc dels lleials a les regions de Somosierra adquireix proporcions insospitades.

La columna Acero avança cap a Burgos venent tota resistència.

Malgrat el fred d'aquests dies l'esperit de les tropes lleials no ha decaigut el més mínim.

—S'ha desmentit que a València hagués ocorregut res d'anormal. Pel contrari tota la guarnició està amb el Govern, disposada a defensar la República allà on se li ordeni.

—El nou secretari de Governació, senyor Espià, ha arribat a Madrid procedent de València i després de conferenciar amb el cap del Govern s'ha reposat al seu lloc de treball habitual.

S'ha fet públic que es poden trametre cartes, objectes, etc. a Badajoz, per estar ja restablertes les comunicacions.

Darrera hora

La columna que sortí de Mataró comandada pel capità Medrano, en ésser a Barbastro s'engroixí fins a 5.000 homes i després de prendre Siétamo, bombardeja Osca, la qual sembla que caurà avui mateix en poder dels lleials.

El Capità Vayo, Cap de la Base Naval de Barcelona, ha enviat al Comandant Militar de Mallorca un missatge fent-li saber que faci avisar a tots els habitants de les poblacions, que les desallotgi immediatament, car va a començar el bombardeig dia i nit fins a rendir-lo.

Els telegrafistes i demés autoritats que no donguin publicitat a aquest missatge quan s'ocupi Mallorca, seran passats per les armes.

Impremta Minerva — Mataró